

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

30. januar 2014

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 83 (Alm. del) af 18. november 2013 stillet efter ønske fra Jesper Petersen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse det demografiske offentlige forbrugstræk i perioden 2013-2020 dels år for år dels over hele perioden angivet i procent og i mia. kr. (2014-niveau) på baggrund af den seneste befolkningsprognose? På samme måde ønskes en underopdeling af det demografiske træk på sektorer (staten, regioner under et, kommuner under et) samt på aldersgrupper (0-3 år, 4-5 år, 6-15 år, 16-18 år, 19-25 år, 26-59 år, 60-64 år, 65-79 år, 80+ år).

Svar

Det demografiske træk er et beregningsteknisk mål for størrelsen af det offentlige forbrug, som befolkningsudviklingen isoleret set medfører, når den reale udgift pr. bruger fastholdes (korrigeret for delvis sund aldring), og når antallet af brugere i hver aldersgruppe følger befolkningsudviklingen.

Det samlede demografiske træk vurderes at stige med ca. 13 mia. kr. i perioden 2013-20, jf. tabel 1.¹

Tabel 1

Absolut ændring og vækst i det samlede demografiske træk i perioden 2013-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013-2020
Ændring i mia. kr. (2014-priser)	1,8	1,7	1,7	1,7	1,9	2,1	2,3	13,1
Vækst (pct.)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,35

Anm.: Væksten i perioden 2013-20 er beregnet med udgangspunkt i niveauet i 2013.

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Det skal understreges, at beregningen af det demografiske træk er af rent mekanisk karakter og generelt skal fortolkes varsomt. Der tages fx ikke højde for, at

¹ I svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 340 af 3. juni stillet efter ønske fra John Dyrby Paulsen (S) blev det samlede demografiske træk beregnet til ca. 11½ mia. kr. Forskellen skyldes startåret, idet det demografiske træk i svaret var for perioden 2014-20.

omkostningen ved en ekstra bruger kan adskille sig fra de gennemsnitlige omkostninger pr. bruger.

Derudover inddrager det demografiske træk ikke adfærdsændringer som fx øget uddannelsestilbøjelighed eller ændret træk på sundhedsvæsenet pga. af nye mere effektive behandlingsmuligheder.

Ligeledes tages der ikke højde for eventuelle offentlige produktivetsforbedringer som følge af ny teknologi, bedre organisering af arbejdet mv. eller priseffekter som fx på medicinområdet, hvor virkningerne af flere ældre de seneste år er mere end modvirket af faldende priser. Hertil kommer, at der er usikkerhed forbundet med befolkningsprognosen. Set i lyset af de nævnte forbehold indgår opgørelser af det demografiske træk kun som ét blandt mange inputs i grundlaget for udgiftspolitikken.

Beregningen af det demografiske træk tager udgangspunkt i opgørelsen af udgifter fordelt på fem hovedområder af det offentlige forbrug. De fire første hovedområder er undervisning, sundhedsvæsenet (medicin, hospitaler, plejehjem), social beskyttelse (daginstitutioner og hjemmehjælp) samt fritid og kultur. Disse fire områder betegnes samlet set som individuelt offentligt forbrug. Det femte hovedområde er kollektivt offentligt forbrug, herunder forsvar, politi, centraladministration mv.

Overordnet set beregnes trækket på det individuelle offentlige forbrug ved at sammenveje befolkningsudviklingen med de aldersfordelte udgifter på de fire hovedområder. Dvs. den gennemsnitlige udgift pr. bruger i en given aldersgruppe fastholdes, mens antallet af brugere følger befolkningsudviklingen, jf. Finansministeriet (2007).²

I beregningen af det demografiske træk på det individuelle offentlige forbrug tages der desuden højde for, at udvalgte offentlige pleje- og sundhedsudgifter til ældre afhænger af den aldersspecifikke sundhedstilstand. Denne antages at blive forbedret i takt med, at levetiden stiger. Dvs. gennemsnitsudgifterne til en 80-årig i 2050 er lavere end gennemsnitsudgifterne til en 80-årig i fx 2012, pga. stigende levetid og forbedret helbred.

Det kollektive offentlige forbrug antages at stige i takt med lønudvikling og befolkningens størrelse.

Det demografiske træk på det individuelle offentlige forbrug opdelt på aldersgrupper fremgår af tabel 2. Det demografiske træk på det kollektive forbrug fordeles ikke på aldersgrupper.

---

² Finansministeriet, "Mod nye mål – Danmark 2015, teknisk baggrundsrapport", december 2007.

Tabel 2

Vækst i det demografiske træk for udvalgte aldersgrupper i perioden 2013-20

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013-2020
Pct.								
0-3 år	-2,6	-1,8	-0,3	0,6	1,5	2,3	2,8	0,4
4-5 år	-1,3	-2,3	-3,8	-3,2	-1,3	-0,3	0,6	-1,7
6-15 år	-0,2	-0,2	-0,4	-0,6	-0,9	-1,1	-1,3	-0,7
16-18 år	-1,7	-1,4	-0,6	-0,5	-0,9	-1,1	-0,6	-1,0
19-25 år	2,3	1,3	0,5	0,1	-0,4	-0,5	-0,8	0,3
26-59 år	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
60-64 år	-1,0	-0,5	0,1	0,4	0,1	0,1	0,5	0,0
65-79 år	2,8	2,4	2,2	1,9	1,8	1,7	1,6	2,1
80+ år	1,3	1,5	1,7	2,0	2,2	2,4	2,5	1,9
Kollektivt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
I alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,35

Anm.: Væksten i perioden 2013-20 er beregnet med udgangspunkt i niveauet i 2013.

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Det demografiske træk er ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Der kan imidlertid foretages en grov fordeling af udgiftsområder med den usikkerhed, der deraf følger, jf. også svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 84 af 16. marts 2010:

- Kommuner: folkeskole, dagpleje, hjemmehjælp, plejehjem og øvrige sociale udgifter
- Regioner: hospitaler, sygesikring, medicin og øvrige sundhedsudgifter
- Stat: undervisning (ekskl. folkeskole) og kultur

Desuden kan ca. 2/3 af det demografiske træk på det kollektive forbrug henføres til staten, mens 1/3 kan henføres til kommunerne, jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 11 af 18. juni 2010 (Aktstykke 163, § 7).

Det demografiske træk opdelt på sektorer fremgår af tabel 3.

Tabel 3

Vækst i det demografiske træk i kommuner, regioner og stat i perioden 2013-20

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013-2020
Pct.								
Kommuner	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2
Regioner	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7
Stat	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
I alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,35

Anm.: Væksten i perioden 2013-20 er beregnet med udgangspunkt i niveauet i 2013.

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon